

Előfizetési díj: Postán vagy Pécsen hához küldve: egész évre 5 frt, félre 2 frt 50 kr. Egy évi 1 frt 25 kr. Egyes szám 10 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Széchenyi-utca).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára: Egy öt hasábos példát sor egyszeri megjelenésért 6 kr., 3-szori 5 kr., 10-szerért 4 kr. Újkezdés. Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. A nyilatkozó példát 10 kr. A hirdelési díj előre fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA: Ó-pósta-utca 16-ik szám. Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előírt helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületében, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL: János-utca 8-ik szám.

Tartsunk népgyűlést!

Van-e széles e hazában magyar ember, akinek abban a pillanatban, amidőn tudomására jutott, hogy a közös hadsereg legmagasabb intéző körei kitüntetésben részesítették Janszky tábornokot azért, mert Hentzi sirjának megkoszorúzásával a magyar nemzet legszentebb érzelmeit durván megsértette, és nyugdíjba helyezték Gyulai tábornokot azért, mivel Janszky eljárását szintén helytelenített: fájdalmasan össze ne szorult volna szíve?

Van-e széles e hazában magyar ember, aki e megdöbbentő tényről szemben önkénytelenül is azt a kérdést ne vetné föl: vajjon megérdemelte-e azt a sérelmet tizenkilenc év óta hozott áldozatait a nemzet?

Van-e széles e hazában magyar ember, aki arra a meggyőződésre ne jutott volna ma, hogy a magyar nemzet és a magyar király közé ismét befurakodott az az évszázados ellenségünk, amely hazafisággal, alkotmányossággal, királyeszkével és a monarchia jövőjével nem törődve, arra kényszeríti a magyar nemzetet, hogy vagy az alkotmány, vagy a katonai uralom között válasszon?

Van-e széles e hazában magyar ember, aki ama kötelességek, amely eddig az alkotmányos királyt és a magyar nemzetet összekötötte, s amely az uralkodó háznak és a magyar hazának egyiránt erőt, fényt, hatalmat s boldogságot szerzett, a meglazítását óhajtaná?

E kérdésekre, hála a magyar nemzet ezredéves múltjának és géniuszának, egy világra szóló „Nincs!”-csej felelhetünk. E feleletet azonban most, midőn a közös hadsereg legmagasabb intéző körei a kormány és az országgyűlés szavát semmibe sem vették, amidőn mind a kettőt megszegyenítve, a nemzet szívébe vakmerően újabb tört dőtek: az egész nemzetnek, minden pártkülönbség nélkül meg kell adnia!

TÁRZA.

Gyászos a regg, a nappal meg szomorú.

Gyászos a regg, a nappal meg szomorú; Hova nézek, nincsen derű csak borsu, Vándor botot veszek majd a kezembe, Elbujdosom irt keresni sebnemre. Így megcsalni, így megölni e szívet! Így igéni, így megszegni esküdet! Nem hallod-e lányka lelkem sóhaját! Nem látod mint virasztom az éjszakát! Zárva kebled, hiába e sóhajom, Oh én azért bájos lényem imádom, Megállok még egyszer ablakod alatt, Nem bánom ha szíven aztán meghasad! — Elbueszom! Isten hozza! csalfa lány! Legyen élted — ne mint enyém, — de vidám, Letérőlni jöttem eléd könyemet A bal végzet engem téled messze vet!

Angolországi utazásom naplója.

— Irta: Id. Koszits Szilárd. — (Folytatás.) Az angol bíróság „minutes of order”-jében ápril 6-ára tűzte ki azon ügy tárgyalását, melyben mint szakértők véleményét mondani hívatva valánk. Dél előtt 9 órakor találkoztunk Mr. Hemming irodájában, hol is tíz óráig értekezvén, átmentünk az igazságügyi palotába. A tárgyalás rendszerint fél tizenegyre veszi kezdetét; miután mégis az előző napon vagyis ápril 5-én tárgyalást ígértek a tanú kihallgatás nem fejeztett be: így a folyosókon sétálgatunk, várva az előző ügy befejezését. Itt találkoztunk az ellenfél szakértőivel, kik is dr. Jeanne, dr. Korper és dr. Rabel, bécsi ügyvédek és Szilágyi Dezső, Hódosy Imre és Schwartz

N legyen az országban város, ne legyen olyan község, amely e pillanatban, bármi tekintetknél fogva is némi: ságra kárhóztassa hazafias ajkát.

Kárpátoktól Adriáig egyetlen egy érzelme: az alkotmány és a koronás király iránti hűség érzelme lelkesítse most e hon polgárát; Kárpátoktól Adriáig egyetlen egy tiltakozás: a nemzet és a király közötti egyetértés felbontását célzó törekvések ellen való tiltakozás hangozzék: most föl e hon minden falujából, minden pusztájáról!

Jelentsük ki egyhangulag, hogy a magyar nemzet méltóságát és alkotmányos jogait megsérténi nem engedjük: jelentsük ki egyhangulag, hogy a koronás királyunkért vérünket és lelkünket szívesen földőzözzük, de a katonai uralmat el nem tűrjük; jelentsük ki egyhangulag, hogy a polgárság és a katonaság közötti jó egyetértést szükségesnek tartjuk, de a katonaságnak éreznie kell, hogy nem a nemzet van az ő kedvéért, hanem a katonaság van a nemzet kedvéért: s tudnia kell a katonaságnak azt is, hogy a magyar király ellen vétkezik akkor, amidőn a magyar nemzetet s annak alkotmányát sérti.

És hogy mindezt kijelenthessük: tartsunk népgyűléseket!

A népgyűlés, vagyis a nép akaratának, szabad meggyőződésének kijelentése minden szabad állam polgárának sérthetetlen joga.

Mért nem élhetnének tehát a magyar állam polgárai e joggal?

Élhetnek és élniük kell vele, ha a „hagyományos osztrák szellem” rab-szolgái nem akarnak lenni!

Magyarország állami önállóságát Magyarország nemzeti érületét a katonaságnak is tiszteletben kell tartania, mert a közös hadsereg nem zsoldos hadsereg, hanem a közös monarchia védelmére az adózó polgárok filléreiből fenntartott hadsereg!

Mennél hangosabb és általánosabb a nemzet kijelentése: annál erősebb

lesz a korona azon meggyőződése, hogy a trón főtámasza nem a szurony, hanem a nép szeretete s annál szívesebben fog elégtételt adni a nemzet megsértett érzelmeinek, annál hamarabb fogja eltávolítani köréből azon elemeket, amelyek államot akarnak teremteni az államban s amelyek a magyar nép hű szívét a koronás király szívtől el akarják idegeníteni.

A katonapárt által elkövetett sérelem: az egész nemzetet a sorompók közé hívja! Vegye föl tehát a keztyűt az egész nemzet s nincs erő és hatalom, amely a jog, az alkotmány és a nemzeti eszme fegyverét kicsavarja a kezeink közül! Kövessük az ország fővárosát, Budapestet!

Tartsunk országsszerte népgyűléseket, mert mi már régen megesküdöttünk, hogy:

„Rabok többé nem leszünk!”

Brankovics György.

Városi közgyűlés.

Pécs szab. kir. város köztérvezőhatósága július hó 26-án közgyűlést tartott. Perczel Miklós főispán szabadságon lévén távol, helyette Aidinger János polgármester elnököl, ki kevéssel 9 óra után elfogadva az elnöki széklet, üdvözölte az egybegyűlt bizottsági tagokat s egyuttal kijelentette, hogy daczára a nagy hőségnek, melyben nem valami kellemes gyűlésezni, kénytelen volt a közgyűlést összehívni, mert a kolera fenyegetvén hazánkat, sürgősen kell intézkedni.

Olvastatott a miniszterium rendelete a törvényhatóságokról szóló 1886. évi XXI. és a községekről szóló 1886. évi XXII. törvényekről — és a közigazgatási tisztviselői, kezelői és segédsegélyezett tagjai elleni fegyelmi eljárást szabályozó törvény életbe lépését iránt. Tudomásul vétett, azzal, hogy a fegyelmi eljárás rendkívüli eseteire vonatkozólag szabályrendelet foglalkoztatni. A szabályrendelet elkészítésével Majorosy Imre főjegyző bizatik meg.

Olvastatott a belügyminiszterium rendelete a szigeti külvárosban létesítendő V. győgytár engedélyezése tárgyában. A miniszter ugyanis megengedi, hogy a szigeti külvárosban fölláttassék az V. győgytár, egyidejűleg a jogot Göbel Kálmán győgytárszerzőnek adományozza, — azzal az indokolással, hogy más pályázó nem jelentkezett s maga a város sem terjesztett föl

senkit. A tanács a miniszter rendeletét azzal a véleményezéssel terjeszti a közgyűlés elé, hogy míg egy részről örvendetes tudomásul veszi az V. győgytár létesítésének engedélyezését, másrésztől sőtve látvány általa a város jogát s tekintélyét, a mennyiben a város előleges megkérdezése nélkül ad jogot a miniszter Göbel Kálmán győgytárszerzőnek, holott a városnál több pályázó is jelentkezett, nem mint a miniszteri leirat mondja; — s ép ez okból, a város jogának és tekintélyének megóvása végett fölrindó a miniszteriumnak, hogy a város föntartja magának a jogot a jelenlévő pályázók közül azt fölterjesztési, a kit Pécs város közönsége óhajta. — Kis József bizottsági tag nem fogadhatja el a tanács indítványát, mert — igaz ugyan, hogy a miniszter helytelenül járt el, de mindazonáltal nagyon valószínű, hogy daczára a város föliratának, újra csak Göbel Kálmán adja a jogot s ez által csak húzódik az ügy. A miniszter választásával különben is meg lehet elégedve a város közönsége, mert Göbel Kálmán tehetséges, szorgalmas és jelesen képzett, erkölcsileg is példás fiatal ember, a kit önmagával üdvözölhetünk körülünk. — Aidinger János úgy mond, mint polgármester s mint a tanács elnöke, kötelességének tartja a város tekintélyét megvédeni s akár lesz eredménye, akár nem, tiltakozni kell a miniszter rendeletének azon része ellen, melylyel a Pécsét létesítendő V. győgytárt Göbel Kálmán adományozza.

Következett az egészségügyi bizottság és a tanács előterjesztése a kolera-járvány ellen szükséges óvintézkedések elrendelése tárgyában. Az előterjesztés szerint mulhatatlannal szükséges egy állandó járvány-kórház s addig míg egy ilyen épület emelhetik, ha netán — a mitől óvjon meg bennünket az ég — kitörne a veszélyes kór: két barakk-kórház emelendő és pedig egy a budai, egy a szigeti külvárosban. Az előirányzat szerint a két barakk-kórház 6720 frtba kerülne. Ez azonban nagy áldozat lenne, a mennyiben a két barakk-kórház ideiglenes lévén, az esetleges járvány után lepusztítatnék s a belefektetett összeggel, mely elég tekintélyes, megsemmisülne. Már pedig nincs a város azon helyzetben, hogy ily nagy áldozatot hozzon. Legalkalmasabbnak kinálkozott az állandó járványkórháznak mielőbbi fölláttatása. Ennek előbb-utóbb okvetlenül meg kell lenni, mert a törvény rendel s ha már áldozni kénytelen a város, legalább maradó érték fog képviselni a hozott áldozat. Az egészségügyi bizottság keresett is már az állandó járvány-kórháznak alkalmas helyet, de nem talált. A legutóbbi napokban tervbe vétetett a vasfürdő, mely a

bizottság szerint egy kis átalakítással alkalmas lenne járvány-kórházzal. A tulajdonos 16,000 frtot kér, nagyon valószínű azonban, hogy 14,000 frtért is ideadná. Kéri a tanács, hogy bizza meg a város az alku-kötéssel. — Cziriák Ignác biz. tag ellene van a vételnek. Szerinte egy időben már s nem is olyan régen 10,000 frtért kinalták a vasfürdőt; most csak azért szokott fel az ára 16,000 frtra, mert a — város akarja megvenni. — Tamásy Ferenc nem tartja alkalmasnak a helyet. Azt mondja, hogy tapasztalatok szerint az esztendő 365 napja közül legalább 250 napon nyugati szél fúj; következőképp — ha a járvány-kórház a vasfürdő helyén állítatnék föl — az ott kifejlődő miazmatikus levegőt a nyugatról jövő szél a városba hajtáná, már pedig ez tűrhetetlen. Tamásy azt indítványozza, hogy keleten szemeljen ki a város hatósága alkalmas helyet. Kelet felől soha, vagy csak nagy ritkán fúj a szél. — Rath Mátyas biz. tag szintén ellenzi a vasfürdő megvételét. Azt állta, ha a járvány-kórház a vasfürdő helyén lenne, rövid idő alatt tönkre tennék a pályauton értéke, sőt mi több a forgalomra is károsan hatna. Örvendetesen tapasztalható, hogy újabbán egymást érik a pályauton az építkezések s nagyon valószínű, hogy a nyugati félen is építkeznek; a járvány-kórház azonban a vasfürdő telkéről mindenkit visszariasztana. — Papp József biz. tag azt ajánlja, hogy keressen a város üres telket s maga építsen. Ne legyen olyan épületek, melynek átalakítása mindenkor nagy összegbe kerül s mindamellett sohasem lesz a célnak megfelelő. — Dr. Szeredy József biz. tag nem látja olyan sürgősnek a járvány-kórház felállításának ügyét. Ha éppen sajtna a szerencsétlenség, az első pillanatban elég lenne a városi kórházban a célra külön helyiségeket megjelölni s ha a szükség úgy kívánná, lehetne barakk-kórházakat építeni. — Aidinger János polgármester azt javasolja, hogy rendkívüli szükség esetre bízzassék meg a tanács barakk-kórház építésével, az egészségügyi bizottság pedig utassatassék a járvány-kórháznak alkalmas hely keresésére. A javaslat helyesléssel találkozáván, elfogadtatott.

Ez ügy elintézése után, a pénzügyi bizottság és a város tanácsának — a helybeli magán zálogházak kamatlabájának lezártatása és egy városi zálogház létesítése tárgyában előterjesztés került a sor. A pénzügyi bizottság és a tanács lezártatja a zálogintézetek eddigi kamatlabát és pedig az arany- és ezüst neműeknél 27%-ra, az egyéb holminknál 36%-ra.

elköltsége után siettünk a tárgyalási terembe; azonban kár volt sietnünk, mert az előző ügybeni tanú kihallgatás még javában folyt. Megenlítemem kell, hogy még a dél előtt folytam, midőn a folyosókon buntörölközök, kézbesítették nekünk a parlamentbeni belépti jegyek, melyek szóról szóra ilyképp hangzottak:

Nro. 227. Special Gallery, house of commons admít Mr. Koszits Szilárd on Tuesday april 6-th. Member's Name: Mr. Iuce. Edward Ponsonby Speaker's Secretary.

Fél négyig vártunk az előző ügy befejezését; de miután erre kilátás nem volt és négy órakor, legkésőbb fél ötör a bíró a tárgyalást és eljárást felfüggeszti, mert akkor hazra megy ebédelni: mi fél négy után a strandon keresztül, elaring-ross mellett és Whitehalon át a parlamenti épületbe meattunk.

Mint már említém, a parlamenttel szemben tekszik a Westminster; miután ebbe ápril 4-én nem bocsátatunk be, és a parlamentben az ülés csak öt órakor kezdődik, tehát közel egy órai időszak állott rendelkezésünkre: úgy mindenképp nekünk megtekintését határoztuk el.

Az emlekek, a régi királyi sírok, a kápolnák megbámulása közt találkoztunk egy kis csapat fiatal emberrel, kik magyarul beszéltek, és a jébai egyetemen a papi pályára készülő magyar fiúk valának, kik a beállott hűsvégi feriakat arra használták fel, hogy Londont megtekintessék.

Egy negyed hat órakor átmentünk a parlamentbe, hol is belépti jegyeink előmutatása után elvezettettünk a special gallery-ra. A house of commons ülésterme a lehető legegyszerűbb, mit csak képzelni lehet. Egy hosszukás terem, melynek két oldalán

zöld bőrrrel bevont padok foglalnak helyet, és pedig négy sorban egymás mögött, mégis lépezőzetlenül mindig magasabban. A terem bejáratával szemközt áll egy egyszerű fa menyezett, mely alatt helyt foglal az elnök, alelnök s tisztviselők. Ezek előtt egy hosszukás asztal van elhelyezve, mely telve van rakva könyvekkel. Az elnöktől jobbra ill a kormánypárt, — balra az ellenzék. Javában folyt a vita, midőn beléptünk, de miről, azt ki-venni nem lehetett, mert az acustica a lehető legrosszabb. A vita az által szakítottat föl, hogy a képviselők szavazásra szólítottak fel. A szavazás nem az ülés terében, hanem azonkívül az e célra rendelt helyiségekben történik. Két terem van e célra berendezve, az egyikbe azok mennek, kik „igennek”, — a másikba, kik „nemmel” szavaznak. A képviselők azaz member's of house of commons elhagyták a termet. Felült előttem, hogy midőn a terem üres volt, megjelent egy fekete talárba öltözött férfi, valószínűleg teremő, meghajtja magát az elnök előtt, és felémelve az asztalon fekvő királyi palézt, odaállott a terem közepére és tartotta mindaddig, míg a szavazás befejeztetvén, a képviselők visszatértek. Megtudtam, hogy e tény által annak adatik kifejezés, miszerint szavazás alatt a house of commons nem lévén egyült, ez idő alatt a fenbátogatott a királyi hatalom gyakorolja. Midőn a terem ismét megtelt, kilépett a speaker felhívására a terem közepére őt tag, valószínűleg állandó szavazat-szedő bizottság, melyen meghajtja magát az elnök előtt, és bejelenté a szavazás eredményét, melyet a speaker ismételt. Ez után folytatottat a vita. Nagyon téved az, ki azt hiszi, hogy csak mi magyarok tudunk sokat beszélni; csak a mi alsó házukban beszélnek a képviselők többet, mint sokszor szükséges s hasznos. Az angol house of commons-ban még többet beszélnek, és a mi legkülö-

nöb: egy s ugyanazon tárgyhöz, egy s ugyanazon képviselő annyiszor beszél, mennyiszor neki tetszik, vagy a vita folyama megkívánja. Valóságos párbeszéd folytattatott az alkalommal, midőn mi az ülésben részt vettünk. A fent említett szavazás után ép álltam felkelt egy fiatal képviselő az ellenzék sorából, és mondott valamit. Mit? — azt részben a rossz acustica, részben az angoloknak nagyon is furcsa szó kiejtése folytán köztűntünk még azok sem értették meg, kik az angol nyelvet tökéletesen bírták. Röviden beszélt, de rögtön utána fölkielt egy öregebb képviselő a kormánypártból és felelt. Ezt sem lehetett megérteni. Midőn ez is elég röviden elmondta beszédét, ismét felkelt az előbbi szónok, és replikázott. Erre megint felelt az előbbi kormánypárti, és ez így még kétszer ismétlődött; mire felkelt az ellenzék sorából egy még egészen fiatal ember, és valamit mondott. Ekkor megszünt a keletkezett vita, és mindkét képviselő elhagyott. Kíváncsi voltam megtudni, ki az a harmadik, ki oly hamar véget vetett a vitának; — meg is tudtam. Az ellenzék vezére, lord Hartington vala.

A mi pedig a városi zálogház létesítését illeti, erre nézve a tanács azt mondja, hogy mindenek előtt tanulmányozandó az ügy s csak aztán lehet róla konkrét javaslatot tenni. — Zsolnay Vilmos biz. tag sokalja a leszállított kamatlábát is. Szerinte megelégedhetnek a zálog-intézetek 1524%-kal is. A kereskedők örvendek, ha 10-15 százalékos nyerne, noha sokkal nagyobb a rizikójuk. — Aiding János azt mondja, hogy ily alacsony kamatláb mellett fenn nem állhatnak s ha elbuknak, utának föltámadnak a zug-zálogintézetek, melyek még nagyobb uszortat üznek, s emellett ellenőrizni sem igen lehet ezeket. — Zsolnay Vilmos szerint, ha az egyik vagy a másik zálogintézet meg is bukik, hadd bukjen, a harmadik annál biztosabban fenn fog állani. — Pap József biz. tag Zsolnay Vilmos indítványát pártolja. — Littke József biz. tag, legsergesebbnek tartja a városi zálogintézet föllállítását. A kamatláb addig maradhat a jelenlegi. A ki sokalja, vigye arany-, ezüst-neműt a takarékpénztárba; itt csak 6%-ot vesznek. — A fölszólalások s indítványok után szavazásra került a sor, vajjon a tanács javaslata, vagy Zsolnay Vilmos indítványa fogadjatik-e? A szavazás megejtetvén: egy szótöbbséggel Zsolnay Vilmos indítványa lön elfogadva.

Most a balokányi építkezés következett. A bizottsági tagok mosolyogtak, a tanács pirult s a mérnökség — a mi dicső mérnökségünk valóságos trémát állí ki. Hátt bizony volt is min nevetni, s a tanács is pirullott, no meg a mérnökség is trémázhatott. — volt rá ok elég. A város bármely építkezésénél örökön-örökké elmaradhatlan „pótlások” ismét fölmerültek s a pótlásokkal körítve járó „tülkiadások” nemkülönben. Természetesen nem maradt el a már megszokott métség, hogy a „hiba megcsúsz”, lévén az ember gyarló teremtetés az Istennek; hanem hát, ha egyszer-kétszer el is fogadtató ez a naiv ménterség azoktól a minden földi halandón föllálló „szakemberek”-től, kik magukat szeretik „esalhatatlanok”-nak tartani: de már minduntalan fölmerülő tévedések s hibák elutasására éppen nem elég, legkevésbé sem fogadtató el. Tessék egyszer már hiba nélkül dolgozni! Egyik tévedés a másikat éri. Mezősájnál az új uszodát s a mikor már meg kellene nyitani, akkor veszik észre, hogy a kabinokból át lehet tekintni a mászáskál, s ez okból deszka-talazatot kell huzni, a mi 144 főt tülkiadásba kerül. A népuszoda kabinjait is meg kell fedetni, mert különben az eső pocekká teszi a földik levett ruháját, a mi ismét 124 főtba kerül. Végül rájárnék, hogy a nép sem barom: nem fűrődhetik olyan fűrődben, a mely nincs kifenekelve s valóságos pocsolva. Mit tegyenek tehát? Elrendelik, hogy téglával fenekeltessék ki s a város közönsége e célra újlag szavazza meg a 360 főt tülkiadást. Ilyen gazdalkodást úz a város évről-évre. Bizon-bizon komoly aggodalom fog el bennünket s töpnekedve kérdezhettük: vajjon hogy fog ez végződni? ... Ugyanesek ez ügyegyel szoros összefüggő Zsolnay Vilmos majolika-gyáros és tansainak kérényve a balokányi uszoda-telek északi oldalán lévő ország-ut mentén emelt köfalnak 4 méterrel való visszahelyezése iránt. A város ugyanis köfalat huzott az utvonall mentén, a mely által kérényezők szerint, az országot megszüktük, a helyett, hogy a nagy forgalomnak megfelelőleg kiszélesítették volna. Beismeri a hatóság itt is, hogy hibát követett el, de mert a fal ledöntetése s újból való fölemelése

vámháztól. Beszálló állomásunktól a kiszálló állomásig három közbenes állomáson állottunk meg, és annak dacára mégis ez utat nem egészen hét perc alatt tettük meg. A vonat csak egy másodpercre áll meg. Senki sem nyit compét, senki sem kiabálja az állomás nevét, nincs a ki az utast beszállásra hívogassa. Mindezt az utas maga végzi. Mi hatan a mint a vonat megállott, sietünk egy compét kinyitni, és abba beugrni. Alig tette be az utolsó lábát: a vonat már indult. És midőn a kiszálló állomásra értünk: ép oly gyorsasággal kellett kiugorni, né hogy az embert akaratján túl is tovább vigyék. A kiszálló állomás ép hotelnek átellenében lévén; mintán a dínnerhez már a második jel is megadott, egyenesen az étteremnek tartottunk, hol is az elősarokban lerakván felső kabátainkat, kalapjainkat és esernyőinket, beléptünk a terembe. Midőn már megszokott, és hatunk részére visszatartott helyre értünk: előlépett báró Czerneg, és mindannyiunk megbizása folytán fölkiért, hogy jövőben az asztalnál az elnökséget én foglaljam el, mintán eddig naponta váltakoztunk, egyszer egy osztrák, egyszer egy magyar foglalván el az elnöki helyet. E megiszteltetés természetesen nem a személyemet, hanem a koromat illette, mennyiben én voltam köztük a legöregebb.

Ebéd után a smoking roomba fekte kávékat szivar mellett elköltvén, tíz óra felé nyugalomba helyeztük magunkat. Nyugalom! — lehet is Londonban nyugodni. Sohasem vennék többé utcai szobát. Zaj, kocsiszörgés, szemközti a házak fölötti vasút, a hotel alatt a földalatti vasút. Oly pokoli lármá, mely nem enged az embert nyugodni. E zaj eltart két óráig. Két órától háromig beáll egy kis csendesség, három órák kezdődik az előbbi zaj. (Folyt. követe.)

mintegy 3000 forintba kerülne, nem hajlandó a hibáját helyrehozni. Zsolnay többszörösen fölszólt; de haszalanul, mert abban állapodtak meg, hogy a falazat amíg csak ideiglenes lévén, meghagyják ott, a hol jelenleg van.

Kovács Zsigmond volt pécsi, ez időben veszméri püspök által alapított ösztöndíj elnyerésére a város tanácsa: Nendtvich Jenő, Katics Ignác és Czigler Mihály pécsi tanulókat jellelte ki.

A „Dunántúli magyar közművelődési egyesület” kérelmére: Pécs szab. kir. város 300 frrtal az örökös tagok sorába lépett, egytall kijelentette a közgyűlés, hogy a hazafis ezülv egyesületet erkölcsi-legis támogatni mindenkor szent kötelességének tartja. — Répics Vince biz. tag, igaz hazafiu érzélettől áthatva, egy már rég óta várva-várt s dieséretre méltó indítványt tett, megkérvén a polgármestert s a közgyűlést, hogy a város hatósága folyamodjék a megyés-püspökköz s kérelmezze, hogy a belvárosi plébánia-templomban hagyassék el a minden második vasárnapon tartani szokott német nyelvű isteni tisztelet, s kizárólag magyar nyelven dicsérjék a magyarok mindenható Istenét. — Papp József hasonló szellemű indítványt tett, kérve a budai külvárosi plébánia templomban szokásos horvát isteni tisztelet mellőzését. Mind a két indítványt öszinte szívből jövő lelkes eljenzéssel fogadta a közgyűlés. Mindenki örvendett a derék, hazafis fölszólalásnak, mert a szent hazaszeretet üdvözítő hangja volt. Meg vagyunk róla győződve, hogy nemesak a közgyűlés helyesléssel találkozott a két indítvány, hanem a város, a megye, az egész ország magyarságnak örömeire szolgál. Csakugyan nincs is szükség nekünk már német, vagy horvát szent-beszédekre. Legyünk mindnyájan egy szívvel s lélekkel magyarok. Ismerjük a derék budai külvárosi polgárokat: ők egytől-egyig magyarok, velünk éreznek, velünk gondolkodnak, ha a hazá javára kell tenni, ők mind ott vannak, ott — a legelsők között!

Néhány kisebb fontosságú ügy elintézése után következett Cziriák Ignác biz. tag indítványa, mely szerint egy öt tagból álló bizottság volna alakítandó s a bizottság véleményezné, hogy kinek adhatna a város magán vízvezetékét. Az indítvány igen elre való. Indítványozó igen élénken tünteti föl azokat a súlyos hibákat, a minduntalan előforduló vízhiányokat s azoknak a kínos következményeit, melyek mind a vízvezetéknek pazar osztogatásából származnak. A mult napok egező hevében a közutakat nagy részében nem volt víz s nem mintha a forrás nem adott volna elegend, hanem mert a magánutakat emésztették föl a sok víz. Példákat említi Cziriák, melyek csakugyan szükségessé teszik a legsergesebb, legerélyesebb intézkedést. — Aiding János az ötos bizottság helyett jobbnak látja, ha a gazdasági választmány — melynek Cziriák Ignác szintén tagja — intézkedik a vízvezeték s kut-ügyekben. Az indítvány helyesnek találtatván, elfogadtatott.

Ezzel a közgyűlés 1/4 órákora véget ért.

A dicsőséges bukás.

A közös sors, a közös szenvedés közelebb hozza az embereket egymáshoz, az ellentéteket paralelizálja a fájdalom közösség, az ellenszenv egy baráti kézszerítésben leli sírját, midőn a családias tragikum, az életiskolának e nagymestere megnyitja szemünket, megtanít megismerni, az embereket olyanoknak tekinteni aminők, s nem pedig aminőknek lenniük kellene!

Edelheim nem volt rokonszenves jelenség hazánkban, de köztünk lakva, velünk élve, megtanult velünk érezni és gondolkodni, szót emelt a megsértett nemzeti közérzettel mellett, s e szaváért áldozatul esett. Kegyeztették lön! Elbocsájtatták! Az ilyen bukás dicsőséges! Minden bukásnak meg van a maga tragikumja: de e bukás fölemelte őt, a nagyot nagyobbá tevő és az egynehány elvesztett szívért megnyerte milliók szívéét. E csere előnyére valik Edelheimnak. Az áldozat nagy volt tőle, méltó azon rokonszenvezet, melyvel őt egy hálás nemzet karolja föl! — Elbocsájtatással büntetni akarták őt és sort adni nekünk azok, akik megtanulhattak volna a történelemből, hogy a magyar nemzet mint szokta arába vágni az odadobott keztyűt a kihívónak!

Edelheim kardja esorbátlan maradt, e kardot megtanulhatták volna azok az urak becsülni, akiknek becsületet szerzett vele! Néki és nekünk megnyugtatósul szolgál ama tudat, hogy a pir a eselszövök arába szökel e tettükért, s hogy azon természetes ellenszenv, melylyel az ily szellemű hadsereg iránt viseltettünk, jogos volt, s nem elfogult előítéletlen nyugvó! E nyílt sisakkal hasznunkra vannak ők.

Edelheimot elbocsájták és Janszkyt előléptetéssel tüntették ki. Határozottan meg van írva, hogy a katonának nem szabad politikálni. Az Edelheim-Janszky affereket meg van a politikai háttér és e rossz politikát a hatalmas katonapárt csinálta: A megsértett katonai önértnek tudható csak be e politikai ostobaság! — Vegyük a helyzetet úgy, amint van. Ausztria-bírodalomnak eseh eleme minden erejét megfeszíti, hogy önállósítsa magát Auszriától és aközbe lép a többi szlav fajokkal. A német elem a porosz felé grávitál, hogy megteremtsek a nagy német-

egységet. A lengyel nem tudja elfelejteni hazája földaraboltságát, s nem tud lemondani elvesztett országnak visszaszerzése eszméjéről. Most már ily körülmények közt képzelhető-e nagyobb politikai ostobaság, mint Ausztriának leghatalmasabb támaszát: Magyarországot, a magyar nemzet önértét ily modortalannul érteni? Pedig lehetetlen nekik nem érezni a muszka nyomást, nem látni, hogy az csak alkalomra vár és nyílt titku aspirációjában Bécs is benne van.

Ha tehát valaha, így most kellene a katonai szemlencnek kitűnőnek lennie, ha valamikor, úgy most kell, hogy a hadsereg tanuljon és tudjon velünk érezni. Nem mi vagyunk a hadseregét, hanem a hadsereg van miertünk. És mi történik! Albrecht főherceg, e vén katoná gyermekes gondolkodásmódjától és nemzetünk iránti ellenszenvétől vezéreltetve, az okosságot teljesen szem elől tévesztve fekete-sárga toaszott mont, tagadása véve nemzetünk létjét, hatalmi jogezimét és mindezekért kárp — dieséretet. — A hálás nemzet kegyeletének adóját róta le a haza mártírjainak sírja fölött és azon a napon, abban az órában, amidőn egy egész nemzet imája olvad egytűbe a szentelt porok fölött, midőn mi, tájfalunkunk könyűvel áztatjuk a nemzet halottainak halmait, akkor Janszky csúf iróniával megkoszorozza egy hazarólónak szégyenkövét és az „Isten áldd meg a magyart”-ba beleolvastja a „Gott erhalte” hangjait! Ezen eljárás a szeméremnek valóságos paródiája! És mi lön jutalma e gyalázatnak? Előléptetés soron kívül! És Edelheimot, ki az osztrák eszártnak hű katonája volt, s mert nem tudott a magyar királyhoz sem hűtlen lenni: elbocsájtatták! Így jutalmazták azokat, kik ellenünk és így büntetik azokat, kik mellettünk! Egy hazaróló megkoszorúzójáról föladózták egy egész nemzet hagyományos ragaszkodását és egy ily botrányos esekelményt elejtették, hogy mi a magyar Ausztriának a multban és jelenben, elfelejtik a sok magyar vért, mely a Habsburgok fényéért ontatott! Mily korlátolt észnek, vagy mily vastag öszkaratnak kellett e beszámíthatlan modoru eljárást intézni, megteremteni, melylyel az önértetés, lovaság és dies multu nemzet közérzettel ily blúnis kezekkel sérték meg?!

Mi okulhatunk belőle legtöbbet. Azután majd ők — Mi Ausztria nélkülünk? — Semmi! — S mi vagyunk mi Ausztria nélkül? — A jelen viszonyok közt, ily előzmények után, a legrosszabb esetben több, mint ép e pillanatkban. Mert akkor legalább saját gyegvereinknek urai vagyunk, védelmezzük velük magunkat amint és amig tudjuk, így pedig az édesatyá szívére van szedve saját fiának szronyra, csak kommandozni kell! Egy óriási lépés előre, az önálló magyar hadsereg megalakításához. Amit mi nem tudunk kivinni, abban segítségünkre jöttek ők akarattuk és tudtukon kívül, — amit mi illuziósnak tartunk, annak lehetőségéről ők segítenek meggyőzni bennünket. Eddig ideálisnak tartottak sokan az önálló magyar hadsereg eszméjét és most, annak szükségességéről elég korán győznek meg bennünket a bécsi urak. — Az önálló magyar hadsereg kérdése most már nemzetünk létkérdése lett! Kettőnk közül mi esalódtunk: de a kiábrándulás még elég jókor jött, hogy hasznunkra fordíthassuk. Mi adtuk pénzt és vért: ők elfozdatták mind a kettőt, hogy ellentük felhasználhassak. Drágán fizettük meg e bizalmat; de a tandíjat megérdemelte a lecke! Ha rosszul tanuljuk meg, vessünk számot magunkkal.

Aggteleki (Ullein) Ferenc.

Az új községi törvényhez.

(Folytatás és vége.)

A 68. §. a kis községekben az 1877. XX. t. cz. 173 §. értelmében tartható körgyám választását a szövetkezett helységek képviselő testületének egyetemére ruházván, minthogy egyrészt a törvény a képviselő testület egyetemének kijelölési jogot nem ad, másrészt pedig határozottan azt sem állapítja meg, hogy a kör-közygami állásra a kijelölés ki által történjék, szükséges, hogy a megye közönségét figyelmeztessen arra, miszerint a körgyami állásra való kijelölésnél az eljárás helyesen a törvény azon rendelkezéséből vont analogiára alapítható, mely szerint a körgyám és körorvosi (szintén a képviselő testület egyeteme, illetve hasonló választó testület választásától függő) állomások betöltésénél a kijelölési jogot a tisztújító szék élnöke gyakorolja.

Ami a rendezett tanácsú városok segéd és kezelő személyzetének a képviselő testület által való választását illeti, a törvénynek ezen rendelkezése ahhoz képest leszen alkalmazandó, amint azon állások betöltésének ideje az egyes városok által eddig szabályrendeletileg meg volt állapítva; t. i. ha az említett alkalmazottakat hat évi időközre szóló megbizással bírnak, vagy a megbizottsá idejének lejártá után, vagy egyik-másik állásnak időközben való végleges megüresedésekor fognak azon állások, illetve állás, a képviselő testület által választás útján betölteni; ha pedig a segéd- és kezelő személyzet tagjai, eddig is élethossziglan alkalmazottak, csupán azon állásnak betöltése lesz azon

módon eszközözendő, mely állás véglegesen megtrútt.

Azon szabályrendelet, melylyel a törvény 69. §-ában nyert felhatalmazásnál fogva az ezen szakasz alapjául, valamint a 66. §. második bekezdése értelmében a főispán által kinevezendő rendőrkapitányok hivatali és szolgálati viszonyát, úgy a rendezett tanácsú városok helyhatóságá, mint az illető törvényhatóságallal szemben is a törvények keretén belül rendezni fogom, a megye közönségének későbbben fog megküldetni.

Ugyanesek a 69. §. azt mondja ki, hogy azon előjáróval szemben, ki a hivatali állásával járó kötelességeket teljesítésére betegség okából vált képtelenné, mielőtt hivatalától felmentették, oly eljárás foglal helyet, mint a betegség miatt hivatalból való nyugdíjazáskor.

Ezzel a törvény annak adott kifejezést, hogy oly előjárókkal szemben, kik akár testi, akár szellemi fogyatkozás miatt hivatalukra képtelenné válnak, olyképen kelj eljáráni, hogy mielőtt a hivataltól felmentetnők, ezt annak szakértői megvizsgálása előzve meg, vajjon az illető csupán csekélyebb időn át, avagy végképen tételet-e a betegség által a hivatal ellátására képtelenné.

A 75. §-nak c) és d) pontjaiban foglalt határozományok a gyakorlati nehézségek elkerülése céljából csak a legközelebb általános tisztújítás alkalmával, vagy időközben végleges megüresedések esetén lesznek feltétlenül foganatosítandók, addig is pedig ott, hol azt a közigazgatás és a község érdeke sürögésen követeli, alkalmazásba vehetők.

A 77 §-ban kis és nagyközségekre nézve a tisztújító szék élnökeire oly jog lön ruházva, illetőleg számára oly befolyás biztosított, melyek helyes irányu és tapintatos felhasználása annak biztosítékát nyújthatja, hogy a község előjáró állomások képzetségi és erkölcsi szempontokból a törvény követelményeinek megfelelő és megbízható egyénekkel fognak betölteni; a míg tehát a tisztújító szék élnökének kötelességében álland az, hogy minden rendelkezésre állható adatnak megszerzése és beható megfontolása után kijelölési jogát, illetve a képviselő testületre való befolyását legjobb meggyőződéshez képest oly irányban gyakorolja és érvényesíti, mely a községelőjáró szék élnökének a lehető legnagyobb hasznát mozdíthatja elő, addig másrészt szigorúan kell óvakodnia attól, nehogy akár egyéni rokonszenv, akár személyi befolyás által magát esekékvésében vezéreltetve aképen intézkedjék, hogy ezáltal akár az igazságosság és méltányosság iránti bizalom esökkenésére okot szolgáltatva, akár pedig előre láthatólag nem alkalmas és megbízhatlan egyének megválasztását előmozdíva, a közigynek kárt okozzon.

Nehogy pedig a korteskedés s ezzel járható visszaélések tápot nyerjenek s a választási eljárás szükségserül egyöntetűsége s folytonossága a kijelölési elleni külön panaszok beadása és tárgyalása által megzavartassék, a kijelölési eredményének kihirdetése kevéssel a tisztújítás előtt, esetleg magán a tisztújító széken történhet legezűszeriben, a magukat sértve érző feleknek fenhagyatván, hogy ebeli panaszukat is a választás eredménye elleni folyamodásunkba foglalhassák.

A 86. § szerint a községi előjárók elleni kárkereset megindításáról a bíróság a felettes közigazgatási hatóságot értesíteni tartozván, az illető hatóságnak kötelességében álland egy felől ha a kárkeresetek a törvényhatóság vagy a községnek érdekében indittak, azoknak gyors letárgyalatását és sikerét lehetőleg előmozdítani, másrészt pedig, ha magánosok érdekében léptek folyamatra s oly körülmények forognának fenn, hogy az illető előjáró az állam, a törvényhatóság és a község irányában is elszámolással tartozik, — azt, vajjon az elszámolás folytán az illető előjáró ellen az említettek részéről nem állna e fenn valamely követelés, azonnal vizsgálat tárgyává tenni, s a felmerülhető ilyenmő követeléseknek érvényesítése végett is az intézkedéseket kellő időben eszközölni.

Ellenben netáni alaptalan zaklatások esetében a megye közönségének feladata leendő arról gondoskodni, hogy ily zaklatások kitért községi előjáró a védelmi eszközök minél könnyűben megszerzésében megfelelően gyamolítottassék.

A 105. § rendelkezésére való tekintettel a megye közönségét felhívom, hogy azon törvényhatóságú és rendezett tanácsú városi községekre, kik rendbűntetések alkalmazására feljogosítottak, oly irányban hasson, hogy azok a rendbűntetéseket minden hatalmi visszacsúls nélkül az igazságosság és méltányosság követelményeinek megfelelő lelkiismeretességgel, s csak a való szükség esetén alkalmazják, ha pedig alkalmazandóknak találtak, azonnal és érellyesen hajtsák végre, hogy a községelőjáró érdekeinek megóvására szolgáló ez-n újabb eszköznek kellő foganatja lehessen.

Egyszersmind ellenőrizze azt, hogy a rendbűntetésekből befolyó pénzek, melyeket a behatók 24 óra alatt tartoznak beszedni, a községgyűlési nyugdíj-alap javára pontosan beruházassanak.

Azon szabályrendeletet, melylyel a feyelemi ügyekben megjelenni s vallomást tenni vonakodó tanúk ellenében a kényserítő reudszabályok és a tanúk meghi-

teltetése esetében követendő eljárás megállapítottak — a megye közönségének a közigazgatási feyelemi törvény végrehajtásai iránt kibocsátott rendelettel küldték meg.

A törvénynek a községi háztartásról szóló fejezete a 115, 116. és 117. §-okban a törvényhatóság hatáskörét a községek anyagi érdekeinek felügyelete tekintetében annyira kiterjesztette, hogy míg egyrészt költségés módot nyújtott arra, miszerint a községi háztartásban a kellő rend a község vagyonának s jogainak épségben maradásá, s általában a község anyagi érdekeinek károsodások elleni megóvása a község ezen belfüyei intézőinek vétlen vagy szándékos mulasztása daczára is biztosítottassék, addig másrészt azon esetre, ha a községek érdekei kárt szenvednők, az ez iránti felelősség súlyát jó részben a felügyelet és ellenőrzés gyakorlatára hivatott és kötelezett, s arra hatályos esz közökkel fel is ruházott felettes hatóságra hárította át.

Ennél fogva felhívom a megye közönségét, hogy valamint általában a törvény által, úgy különösen a 115, 116. és 117. §-okban rendelkezésre adott eszközöknek, kellő időben és hatályljal alkalmazásukat mulhatatlan kötelességének ismerje s a siker biztosítása végett célzatosan intézkedjék.

Ami a 117. §-nak rendelkezését illeti, erre nézve szükségemnek találtam a megye közönségét még külön figyelmeztetni arra, hogy az alispán, midőn a zárlat elrendelje, intézkedést a törvényhatósági bizottság; legközelebbi közgyűlésének tartozand bejelenteni, s e közgyűlésnek módjában álland a még netán szükséges további intézkedéseket eszközölni. Az alispánnak a zárlat alá helyezés iránti intézkedés rendkívüli szükség kívánta sürgősség esetén azonnal végrehajtható, a belügyminiszterhez való felfolyamodás birtokon kívül fenhagyatván, — különben a felebbezésnek rendszerint birtokon beltt van helye.

A községek anyagi ügyeinek rendben folyását főképen biztosítandja az, ha a községek költségvetéseiket a törvény által megállapított időben és módon készítik el és terjesztik törvényhatósági jóváhagyás alá.

Az eddigi tapasztalatok szerint oly esetek is fordultak elő, hogy némely községekben a költségvetések akkor kerültek a község vagy legalább a törvényhatóság tárgyalása alá, midőn az évek, melyekre a költségvetések szóltak már régebben elmúltak, s midőn ama költségvetéseknek a község háztartásának rendjére irányára kibátó gyakorlati célja és haszna már alig lehetett.

Hogy az ily állapot ott, ahol az még eddig is netán fennállna mielőbb megszünjék, felhívom a megye közönségét, hogy arról, vajjon mely községeknek mely évbéli költségvetése nem lett még mindez ideig a törvényhatóság tárgyalása alá feltérjesztve, tudomást szerezzen, s az illető költségvetéseknek mielőbbi betérjesztését szigorúan rendelje el és ellenőrizze; hozzá pedig legkésőbb 1887. márczius hó végeig arról szóló kimutatást terjeszzen fel, hogy mely községek, mely évekbeli költségvetésekkel és mi okból vannak még hátrálékban.

A jövőre való tekintettel pedig elrendelem, hogy a megye közönsége ide minden év június havának végeig általános jelentést tegyen az iránt, vajjon van-e minden községnek törvényhatóságilag megerősített költségvetése az illető évre, és legalább a község által megvizsgálás számára az azt közvetlen megelőző évről, s mely községek azok, melyek netán költségvetéseiket és az előző év számadásait még a törvényhatósághoz fel nem terjesztették s azok ellenében mily intézkedések vétettek foganatba?

Ami különösen a községi számadások mint a köztől vagyon kezelés ellenőrzésének egyik eszközét illeti, ezekre nézve a törvény 142. §-ában oly intézkedés van felvéve, mely egy rész arra nyújt módot, hogy a számadásoknak a község által megvizsgálásánál oly tényező miőkődlessék közre, melynek közreműködése egy felől az illető személyi és anyagi érdekeltsége hiányánál, másfelől magasabb értelmű fokozatnál fogva a számadások vizsgálatának csupán a közérdeket szem előtt tartó, a részrehajlástól minél mentebb és minél behatóbb eszközök iránt nagyobb biztosságot igér; másrészt pedig a törvényhatóságnak az önkormányzati tevékenységnek üdvös irányban való kifejtésére nyit újabb teret.

A megye közönségének feladatát képezendi azt eszközölni, hogy azon egyének kik a községek számadásainak vizsgálatánál a helyszínen elnöklés által részt vevenek, habár a községgel érdekeltségében nem is állhatnak, mégis lehetőleg olyanok legyenek, akik az illető községbeli viszonyokkal ismerők.

Nem kételkedem, hogy habár az illetők ténykedése díjazással nem is járand, a megye közönsége valamint a törvényhatósági bizottság tagjai között, úgy általában a megye értelmisége körében, elég számban találand oly hazafias szellemű és a közigynek szolgálmi kész férfiakat, kik a törvény által követelt feladat teljesítésére készségesen s a szükséges ügyszerezettel vállalkoznának.

A 140. § rendelkezése szerint a pénztár-kezelés és számviteli módjának megál-

lapítására általam adandó irányelveket a megye közönsége külön rendeletben fogja melőből venni.

Berekesztél azon várakozásomnak adok kifejezést, hogy a törvényhatóság teljes buzgalommal mindent elővetend saját hatáskörében arra nézve, hogy mindazon intézkedések, melyek a törvényhozás ezen törvény megalkotásában vezették, érvényre emelkedjenek; mert csakis a törvényben foglalt rendelkezésekkel lelkiszeretettel és pontos alkalmazásával lehet csak a közügyek, az önkormányzati és állami közigazgatási szervezet ezen nagy fontosságú alap elemei képesítve arra, hogy ügyis, mint saját ügyekben örendelkezési joggal bíró testületek, így is mint az állami közigazgatás oly sok fontos teendőinek közvetítői és végrehajói, a rajuk váró s követelményeikben annyira irányban nagy jelentőségű feladatokat a kívánt eredménnyel teljesítsék, s legyenek legelőször vonalban eszközölő állami életünk felvirágzásának és megújulásának.

Budapest, 1886. évi július hó 8-án.
Tiszta s. k.

Különfélék.

Népgyűlés. Edelsheim Gyulay nyugalmi helyezésre s Janszky előléptetésére ügyében Pécs szab. kir. város polgársága is fog népgyűlést tartani — augusztus hó 8-án (vasárnap) délután a Szechenyi-téren. A részletes programot lapunk jövő számban közöljük. — Mai vezérékünknek polgártársaink szíves figyelmébe ajánljuk.

Megegyi közgyűlés. Baranya vármegye közgyűlése augusztus hó 9-én délelőtti 10 órakor, Pécssett a megyei gyűlési teremben énekeskedés közgyűlést tart. Tárgysorozatból a következőket említi meg: I. Énekeskedés jelentése és kormányrendelet. Alispán énekeskedés jelentése. A megüresedett előnőről választás utján leendő betöltése. Danitz Antal megyei bizottsági tagnak leköszönése folytán a jegyzői vizsgálati bizottságban egy tagnak megválasztása. Belsőügyminiszterium körrendelete a törvényhatóságokról szóló 1886-ik évi XXI. t. c. elhelyeztetés tárgyában. Belsőügyminiszterium körrendelete a fegyelmi eljárásról szóló 1886-ik évi XXIII. t. c. tárgyában.

Földmiv. ipar- és kereskedelemügyi miniszterium rendelete, a fogadó, vendéglő, korema és hason engedélyhez kötött iparok gyakorlására vonatkozólag alkotott szabályrendeleteknek újul való tárgyalása és a jelzett irányelvekhez képest leendő módosítása tárgyában. Belsőügyminiszterium körrendelete a székely „Országos erkölcsnevelési egyesület” pártolása tárgyában. II. Állandó választmány jelentése. A terbe vett Szegvár-mohácsi vicinális tárgyában. A megyei törzstörvény és háziorvosi tartaleknap 1885. évi számadása tárgyában. III. Küldöttégi jelentések. A herceg Schanburg Lippe-féle ösztöndíj egy évi kamatának kiszolgáltatása tárgyában. A nyugdíj választmány által kidolgozott ügykezelési szabályok jóváhagyása tárgyában. IV. Tiszti jelentések. Alispán jelentése a községekről szóló 1886-ik évi XXII. t. c. elhelyeztetés tárgyában tett intézkedésekről. Alispán jelentése a siklósi és pellerdi megyei ingatlanoknak, selyemtermelésre szolgáló szederfa tenyésztésre történő átengedése iránt hozott közgyűlési határozat fogantatására tárgyában. Alispán jelentése, I. b. b. közgyűlési határozat fogantatására tárgyában. Alispán jelentése, I. b. b. közgyűlési határozat fogantatására tárgyában. Alispán jelentése, I. b. b. közgyűlési határozat fogantatására tárgyában.

Művészet. Graits Endre akadémius festész bevezetésén a német-bolyi templom festését, jelenleg a hirdi rom. kath. templom kifestésén dolgozik. A tervrajz szerint a szentegyház — ha a kivétel sikerül — igen csinos lesz. A mennyezetre négy nagy kép festetik, melyek sz. Mária életéből vannak kivéve; jobbra a templom első és hátsó részén két-két alak; a falu végszentjei foglalnak helyet. Oldalt ismét négy nagyobb kép fog díszíteni, melyek Jézus életének nevezetesebb mozzanatait ölelik föl. A képek körül elhelyezett ornamentumok szintén Graits utasításai után készülnek. — A német-bolyi templomról alkalmilag bővebben fogunk megemlékezni.

Egy új készülék. Vécsy Istvánnak, a mi távirta főnöknek — ki a telefon módosítása által a szakkörökben oly szép nevet vívott ki magának, — a villamoság terén való fáradozását és tanulmányozását ismét siker koronázta. Ugyanis Vécsynek sikerült egy oly villa m-jelző készüléket összeállítani, mely a költségek és alkalmatlan telep nélkül működik. A villamtermelő gép egy egyszerű és összerakható háromlábú állványra van helyezve, erősitve s így minden nehézség nélkül akárhova vihető és helyezhető; súly a eskély. A jelző készülékét fa-burkolat veszi körül; nagysága: 1 cm. magas és széles, 2 cm. hosszú. A villam fejlesztése delej által történik, s a termelés — ezzel kapcsolatban a jelzés — a telefonokon is alkalmazott készülék forgatása által történik. A termelőgép jövezető zsinor segítségével, mely bármily hosszú lehet, össze van kötve a jelzőkészülékkel, mely egyszerűen kettős csengőből s ezek közé alkalmazott verőből áll. A termelőgéphez hasonló nagyságú jelző szintén fa-burkolatban van, hogy a csengők esetleg a szabadban meg legyenek védve az idő viszontagságaitól. E készülék a földdel összekötésben lévő bármely jövezető testre — pl. fa-oszlopra — fémkapocs segítségével függeszthető. Vécsy ezen új találmányát a katonák számára lőfegyver-jelzők készíttette. A termelőgép ott alkalmazatik, honnan a lövés történik, a jelző pedig a célzatlához helyezetik. Célja: a esengetés által figyelmeztetni a célzatlábnál lévő egyént, hogy vigyázzon, mert lövés történik. Esetleges szerezésértel tehát kikerültek. Eddig is alkalmaztak jelzőkészülékeket, de ezek teplel vannak kapcsolatban s így nagyon kényelmetlenek és még hozzá költségesek, amennyiben a telepek megtöltése pénzbe kerül. Vécsy találmánya telep nélkül is működik s még hozzá igen könnyű és egyszerű. Kíváncsi, hogy e találmány minél nagyobb elterjedtségnek örvendjen, kívánjuk továbbá, hogy Vécsy tanulmányainak még több eredménye is legyen, mert ez által dícsőséget szerez nemcsak magának, hanem városunknak is.

A pécsi kereskedelmi és iparkamara a napokban külföldi vendége volt: Jules Duckerts belgiai főkonzul. A derék vendég tanulmány-utat tesz s hazánkban a kereskedelmi és iparkamara lakatgatja. Városunk rendkívül megtetszett neki. (.) Igen elismerőleg nyilatkozott Pécsről, a mi kétségkívül megtisztelő ránk, daczára, hogy mi nem tekintjük egyiknek udvarias bókánál. A mi csakugyan meglephette, azt könnyen elszámlálhatjuk; ilyen a Zsolnay-féle gyár, Lítke borpin-czejé s a banya-telep. Mindezen helyeket Rath Mátyás a pécsi kereskedelmi s iparkamara elnökének kíséretében tekintette meg. Városunkból Sopronba utazik. Baresig el fogja kísérni Rath Mátyás.

Második kiadás. Sirisaka Andor „A babonáról” című könyve rövid idő alatt másfél ezer példányban kelt el. Szerzőt ezen örvendetes körülmény arra az elhatározásra bírta, hogy művéből második kiadást rendeztett sajtó alá. A második kiadású könyveihez mellékelve vannak a hazai lapok bírálati. 80 fővárosi s 300 vidéki lap közölt mutatót és ajánló bírálatot a kis népkönyvről.

Gyermek-mulatság. A pécsi nőegyleti óvoda-gyermekkert tanonczai számára aug. hó 3-án délután a gyermekkert helyiségeiben majálist rendez.

Kedvezőtlen időjárás esetén ez ünnepe 8 nappal később tartatik meg. — „Denkmal deutscher Kunst.“ A székesegyház munkában levő kifestésére egy friss trupp német Maler érkezett Gross-Deutschlandból, kik az oldalfalak festését — André felelőssége mellett — fogják végezni. A német „Baumeisterek,” s a német „Malepek” által létesítendő műnek hegyébe csak egy magyarfaló Kapellmeister kell meg — s elmondhatják egész büszkeséggel a német sógorok: Ein Denkmal deutschen Kunst in Ungarn!

Meghívás. A pécs-belvárosi templom 30 változatú, a n g s t e r József által készített nagy orgonája f. évi augusztus 14-én délután 4 órakor lesz Kerner József kassai székesegyházi karnagy és zenedogigató által egyházi műdarabokban bemutatva. Csak jegyekkel engedtetik meg a belépés, jegyek minden díj nélkül a belvárosi plébánia-lakban kaphatók.

Skóciai biciklis Baranyában. Mult keddén egy skóciai tanár utazott át biciklin Baranyamegyén. A jeles sportkedvelő, névleg Hugh Callan csak azért jött Baranyába, hogy Barabn meglátogassa a mi előnyösen ismert „sportsmann”-unkat, I g a l i Szvetozárt. Igali azonban épen e napon utazott el Mohácsra, miről a skóciai biciklis értesítve, Mohácsnak vette útját, hol találkozza Igalival, a kölesönös rokonszenv hatása alatt kedélyes kis lakomat cseptak. Elbeszélte a kőst-afáj, hogy hol volt, hol nem volt, persze Igali sem maradt adós, ő is elbeszélte az ő kalandjait, melyeket Montepellieről Belgrádig tartó útjában élt át s aztán poharat ürítettek a — h a z a é r t !

Requiem. Boldog emlékü Vojtyák Antal volt pápai kamarás és pécsbánya-telepi plébános lelke idvéért a pécsbánya-telepi plébánia-templomban folyó hó 26-án a helybeli dunagőzhajózási társaság összes bányászitakara, ugyisint a bányász-egyletek százzalakkal s számos hívő részvétel mellett gyászistentisztelet tartatott, mely alkalommal a dunagőzhajózási társaság az elhunyt plébános és tisztárs iránt tanúsított kegyeletből a „Castrum doloris”-ra szép bábokosort helyeztet, ezzel akaráván leóni tisztelete adóját ama lelkipásztor iránt, ki első plébános volt Bányatelepek, hol a gyászszertartással ilte meg az elhunyt plébánosi működésének 25 éves szomor jubileumát. A requiem alatt a helybeli tanító kar több pécsi énekes szíves közreműködése mellett négy karban énekel.

Hymen. Szabó Ferenc siklósi polgári iskolai igazgató tanár július hó 24-én tartotta esküvőjét D ö m ö t ö r Juliska urólgygyel.

Színészet Pécsváradon. Bokor József a hét elején rándult át társulatával Pécsváradra, hol a közönség nagy érdeklődése mellett pénteken kezdte meg előadásait „Fehő Klári”-val. Szombat „Rosenkranz” és Guldenstern”-t adják, vasárnap a „Nömanzipáció”-t, kedden „Gaoparone”-t, szerdán „Sötét pont”-ot, csütörtökön „Kang és mód”-ot. Ily változatos és érdekes műsorral mulattatja Bokor a pécsváradiaikat.

Zárvizsga. Lapunk mult számára már későn érkezett a tudósítás s így csak most közölhetjük, hogy f. hó 22-én d. e. tartatott meg Üszögben özv. Biedermann által föntartott magán-jellegű iskolában a zárvizsgát. Jelen voltak a kegyuraságúkn kívül báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, báró Brüllselle és családja. A vizsgán Troll Ferenc pápai praelátus elnököl, ki a vizsgálat végétől szép beszéddel köszöntö meg az uraság nagy jöteleményét, melylyel a gyermekeket elhalmozza, s igen nagy meglegedését fejezte ki a sikeres vizsgáért. A gyermekek jutalmában is részesültek.

Szerencsésesség. Sombereken Emert Péterné a Göppi-féle cseplőgépbe beleesvén, az a lábszárát szétzúzta. A helyett azonban, hogy nyomban orvosi segélyt vett volna igénybe. Herzeg-Sz. Mártonba utazott egy ismert csontorákhöz.

Véres verekedés. Izsépen Stepcsanin N. és Bartolov Vinko szomszédok egymással szövitába kerekedvén, Bartolov a vita hevében átment Stepcsanin udvarába és egy karóval nagyott rázúzott: mire Stepcsanin fejszét ragadva megtámadójának balkarjára akkorát vágott, hogy az orvosi vélemény szerint a kar levétele nélkül alig lehet gyógyulást remélni.

A vízbe löktek. Erdőfi pusztán dolgozó több fiatal napzamos a Dunának „Béda” nevű ágában fürödvén, Pálinkás Gábor nevű társukat tréfából ide s tova lökdöste, ki ennek folytán egy mélyebb helyre kerültve, alámerült s a vízbe fúlt. A vizsgálat folyamataiban van.

Fürdői tudósítás. Harkány, 1886. jul. 28. Fürdővendégek száma a mai napig 1342 személy; 1885-ben fürdővendégek száma volt ugyane napig 1144 személy. Átutazó vendégek száma mai napig 4160 személy; 1885-ben átutazó vendégek száma volt ugyane napig 3935 személy.

A pécsi sertéshizláló és előlegezési társaság heti tudósítása. Állomány 589 db. kövér, 570 db. félkövér, 508 db. sovány, 620 db. süldő. Az üzlet élénk, árak emelkedők. Kövér válogatot 40—44 krig, félkövér 38—42 krig kilogrammunkint, 45 kg. ételsúly páronkint leszámitásával. Süldő 32—36 krig kilogrammunkint ételsúlyban. Kukoricza ára: 5 frt 60 kr. mm., ó-árpa 6 frt. Darálási díj 50 kr. mm.

Irodalom.

≡ **Olvasókör.** Szép irodalmi regény-folyóirat. Sikk fűzet. „A narbonnei kastély titka”. Történelmi regény, (folyt.) Boru F. Györgytől. Megjelenik minden hó 8-án és 22-én. Egy fűzet ára 25 kr.

≡ **Uj könyvek.** A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabb megjelentek: Bonyhai Benjamin. Irányadó az iskolában és az életben. Erkölcsei tanulságos könyvecske valláskülönböz nélkül a mindennapi és ismétlő iskolába járó növendékek számára. A négy kiadást ért „Népisikolai jutalom-könyv” című munkája nyomán, a kor igényeire alkalmazva. Ára fűzet 30 kr. Falusi Könyvtár XXXI. fűzet. Növény-betegségek. Irta Dr. Szaniszló Albert. Harmadik kiadás. Fűzet 50 kr. XXXII. fűzet. A phylloxera, a kolordobogár és a vértetű. A gazda legnevezetesebb három rovarellenes. Irta Dr. Szaniszló Albert. Fűzet 50 kr. Olesó Könyvtár. Szerkesztő Gyulai Pál. 205. fűzet. Longfellow W. Henrik. Az arany legenda. Angolból fordította János Gusztáv. Fűzet 40 kr. 206. fűzet. Chateaubriand. René. Franciaóhól fordította Bogdányi Lajos. Fűzet 20 kr. 207. fűzet. Czuczor Gergely hősköltőményei és más. Második kiadás. Fűzet 30 kr. 208. fűzet. Fáy András. A mátrai vadász. Vigjáték három felvonásban. Fűzet 20 kr. 209. fűzet. Augier és Fouscier. A szegény arszelök. Dráma öt felvonásban. Franciaóhól fordította R. Fűzet 30 kr. 210. fűzet. Shakespeare. Sok zaj semmit. Vigjáték öt felvonásban. Angolból ford. Ács Zsigmond. Fűzet 30 kr. 212. fűzet. Bozai Pál irodalmi hagyományai. Kiadta Lévy József. Fűzet 30 kr. 213. Greguss Ágost A balladáról. A Kistalud-társaság által 1864-ben jutalmazott pályamű. Harmadik kiadást és bővített kiadás. Fűzet 40 kr. Történelmi Könyvtár. A magyar népnek és ifjúságának ajánlván. S1. fűzet. Budavára visszavétel. Irta egy szemtanú. Angolból fordította, előszóval és jegyzetekkel ellátta Deák Farkas. Egy czimképpel. Ára fűzet 40 kr.

≡ **Megjelent az „Önügyvéd”** című mű pót-pótfűzetének 3 száma. (Irta Knorr Alsós kiadja íj. Nagel Ottó könyvkereskedésben Budapestben, a nemzeti színház épületében). E fűzetben a szerző folytatja az ipar vonatkozó 1884. évi 17. törvények ismertetését, különösen közli az engedélyhez kötött ipar füzésnek feltételeit, azok egyes nemeit és az engedély megszerzésének módját — ezután áttrá a telep-engedélyt igénylő ipar üzletekre, felsorolja ezeket, közli a telepengedély kiadásának feltételeit, az üzlettelep általános feltételeit és az egészségügy általános feltételeit, ezen iparok gyakorlásához szükséges, vizsgálat tárgyát és módját; ismertet az iparüzleteket és ezek hatását körét az iparüzlet előjáróságát és ennek hatáskörét a beköltött bizottságot és ennek hivatását, a segélynyújtás iránti kötelezettségeket, az iparüzletet és beköltött bizottságok alapszabályait tervezet, közli az iparüzletalkotásának szabályait, — ismertet az ipari kihágásokat és ezek büntetését az iparüzleteket az iparhatóságok megbízottak választásának esetét és módját, végzi az iparüzletalkotásának módját és ezzel áttrá az ipar ügyek körüli eljárás szabályait ismertetésnek. Ezen érdekes tartalma fűzet ára 30 kr.

≡ **Az új közigazgatási törvények.** A „Magyar Igazságügy” jogi szaklapjának legtekintélyesebb kiadásában megjelentek az új közigazgatási törvények, névszerint: Az 1886. évi XXI. a törvényhatóságokról és ezzel egy fűzetben az 1886. évi XXII. a közigazgatási tisztviselők, a segéd és kezelő személyzet elleni fegyelmi eljárásról szóló törvényekről, és egy külön fűzetben az 1886. évi XXII. a községekről szóló törvényekről utbaigazító magyarázatokkal és jegyzetek. Ezen magyarázatok és jegyzetek, melyek a mondot száclap szerkesztőségében készült, különösen azon újításokat és módosításokat tárgyalják, melyeket az idetzett novellák az eddigi törvények eszközeihez és így — azon helyes feltételek indúlván ki, hogy az eddigi törvények a szakközönség előtt ismeretesebb — tetemesen előmozdított a közigazgatásban korsorkort alkotó reformok helyes és könnyű felismerését és értelmezését azon szellemben és irányban, a melyben az a törvényhozás által intentionálva volt. Meg vagyunk győződve, hogy ezen jegyzetek hathatósan elő fogják segíteni a mondot fontosságú törvényekkel való mielőbbi megvalósítást és azoknak a gyakorlatban helyes alkalmazását. A két kiadást fűzetek egyenkint 50 krajczárt Singer és Wolfner könyvkiadóhivataltól (Budapest, Aud-üss-ut 10.) és minden hazai könyvkereskedőtől rendelhetők meg.

≡ **Előfizetési felhívás!** Irodalmi szerény munkásságom nemcsak barátaim, ismerőseim, de egészen ism. rethen honfitársaim is bizdó elismerésűl jutalmazták, és ez előttem igen becses nyilvánulás fokozott erőt kölcsönöz a további munkásságra. Hogy pedig viszonzásul jelét adjam tisztelet-érzetemnek, többek bizdítására sajtó alá aom egyik munkámat a következő czimmel: „Miert és hogyan kell, hogy népszerűbbé téssek hazánkban az iskola-takarékpénztárak intézménye?” Tény, hogy nem ephemer mulatságot, vagy ingerő olvasmányt nyujtok művemben, de én teljes meggyőződésem szerint az alapnevelést ismerem a nemzeti jölet alapjának, karöltve a takarékoság realis eszméjének sikeres keresztül vitelével, emelőkora munkám egész szelleme az öszinte meggyőződésnek hódol. Azért szíves készséggel irtam meg e művet és bizalommal nyujtom át mindazoknak, kik ebbeli meggyőződésüket öszták és ez emez-harcban velem rokonszenveznek. A mi lehetó csinosan kiállitva jelenik meg f. évi szeptember hóban. Előfizetési ára: 50 kr., mely összeg mielőbb de legkésőbb f. évi augusztus végéig hozzáz Szikszay, vagy a „Zalai Tanügy” szerkesztőségéhez Nagy-Kaniszára küldendők. Gyűjtők 5 példányt ön tiszteletpéldányban részesülnek. Hazaifis üdvözlétek Siszeken, 1886. július hóban. **Hirschler (Szarvasi) Arnold.**

Irodalom.

≡ **Olvasókör.** Szép irodalmi regény-folyóirat. Sikk fűzet. „A narbonnei kastély titka”. Történelmi regény, (folyt.) Boru F. Györgytől. Megjelenik minden hó 8-án és 22-én. Egy fűzet ára 25 kr.

≡ **Uj könyvek.** A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabb megjelentek: Bonyhai Benjamin. Irányadó az iskolában és az életben. Erkölcsei tanulságos könyvecske valláskülönböz nélkül a mindennapi és ismétlő iskolába járó növendékek számára. A négy kiadást ért „Népisikolai jutalom-könyv” című munkája nyomán, a kor igényeire alkalmazva. Ára fűzet 30 kr. Falusi Könyvtár XXXI. fűzet. Növény-betegségek. Irta Dr. Szaniszló Albert. Harmadik kiadás. Fűzet 50 kr. XXXII. fűzet. A phylloxera, a kolordobogár és a vértetű. A gazda legnevezetesebb három rovarellenes. Irta Dr. Szaniszló Albert. Fűzet 50 kr. Olesó Könyvtár. Szerkesztő Gyulai Pál. 205. fűzet. Longfellow W. Henrik. Az arany legenda. Angolból fordította János Gusztáv. Fűzet 40 kr. 206. fűzet. Chateaubriand. René. Franciaóhól fordította Bogdányi Lajos. Fűzet 20 kr. 207. fűzet. Czuczor Gergely hősköltőményei és más. Második kiadás. Fűzet 30 kr. 208. fűzet. Fáy András. A mátrai vadász. Vigjáték három felvonásban. Fűzet 20 kr. 209. fűzet. Augier és Fouscier. A szegény arszelök. Dráma öt felvonásban. Franciaóhól fordította R. Fűzet 30 kr. 210. fűzet. Shakespeare. Sok zaj semmit. Vigjáték öt felvonásban. Angolból ford. Ács Zsigmond. Fűzet 30 kr. 212. fűzet. Bozai Pál irodalmi hagyományai. Kiadta Lévy József. Fűzet 30 kr. 213. Greguss Ágost A balladáról. A Kistalud-társaság által 1864-ben jutalmazott pályamű. Harmadik kiadást és bővített kiadás. Fűzet 40 kr. Történelmi Könyvtár. A magyar népnek és ifjúságának ajánlván. S1. fűzet. Budavára visszavétel. Irta egy szemtanú. Angolból fordította, előszóval és jegyzetekkel ellátta Deák Farkas. Egy czimképpel. Ára fűzet 40 kr.

≡ **Megjelent az „Önügyvéd”** című mű pót-pótfűzetének 3 száma. (Irta Knorr Alsós kiadja íj. Nagel Ottó könyvkereskedésben Budapestben, a nemzeti színház épületében). E fűzetben a szerző folytatja az ipar vonatkozó 1884. évi 17. törvények ismertetését, különösen közli az engedélyhez kötött ipar füzésnek feltételeit, azok egyes nemeit és az engedély megszerzésének módját — ezután áttrá a telep-engedélyt igénylő ipar üzletekre, felsorolja ezeket, közli a telepengedély kiadásának feltételeit, az üzlettelep általános feltételeit és az egészségügy általános feltételeit, ezen iparok gyakorlásához szükséges, vizsgálat tárgyát és módját; ismertet az iparüzleteket és ezek hatását körét az iparüzlet előjáróságát és ennek hatáskörét a beköltött bizottságot és ennek hivatását, a segélynyújtás iránti kötelezettségeket, az iparüzletet és beköltött bizottságok alapszabályait tervezet, közli az iparüzletalkotásának szabályait, — ismertet az ipari kihágásokat és ezek büntetését az iparüzleteket az iparhatóságok megbízottak választásának esetét és módját, végzi az iparüzletalkotásának módját és ezzel áttrá az ipar ügyek körüli eljárás szabályait ismertetésnek. Ezen érdekes tartalma fűzet ára 30 kr.

≡ **Az új közigazgatási törvények.** A „Magyar Igazságügy” jogi szaklapjának legtekintélyesebb kiadásában megjelentek az új közigazgatási törvények, névszerint: Az 1886. évi XXI. a törvényhatóságokról és ezzel egy fűzetben az 1886. évi XXII. a közigazgatási tisztviselők, a segéd és kezelő személyzet elleni fegyelmi eljárásról szóló törvényekről, és egy külön fűzetben az 1886. évi XXII. a községekről szóló törvényekről utbaigazító magyarázatokkal és jegyzetek. Ezen magyarázatok és jegyzetek, melyek a mondot száclap szerkesztőségében készült, különösen azon újításokat és módosításokat tárgyalják, melyeket az idetzett novellák az eddigi törvények eszközeihez és így — azon helyes feltételek indúlván ki, hogy az eddigi törvények a szakközönség előtt ismeretesebb — tetemesen előmozdított a közigazgatásban korsorkort alkotó reformok helyes és könnyű felismerését és értelmezését azon szellemben és irányban, a melyben az a törvényhozás által intentionálva volt. Meg vagyunk győződve, hogy ezen jegyzetek hathatósan elő fogják segíteni a mondot fontosságú törvényekkel való mielőbbi megvalósítást és azoknak a gyakorlatban helyes alkalmazását. A két kiadást fűzetek egyenkint 50 krajczárt Singer és Wolfner könyvkiadóhivataltól (Budapest, Aud-üss-ut 10.) és minden hazai könyvkereskedőtől rendelhetők meg.

≡ **Előfizetési felhívás!** Irodalmi szerény munkásságom nemcsak barátaim, ismerőseim, de egészen ism. rethen honfitársaim is bizdó elismerésűl jutalmazták, és ez előttem igen becses nyilvánulás fokozott erőt kölcsönöz a további munkásságra. Hogy pedig viszonzásul jelét adjam tisztelet-érzetemnek, többek bizdítására sajtó alá aom egyik munkámat a következő czimmel: „Miert és hogyan kell, hogy népszerűbbé téssek hazánkban az iskola-takarékpénztárak intézménye?” Tény, hogy nem ephemer mulatságot, vagy ingerő olvasmányt nyujtok művemben, de én teljes meggyőződésem szerint az alapnevelést ismerem a nemzeti jölet alapjának, karöltve a takarékoság realis eszméjének sikeres keresztül vitelével, emelőkora munkám egész szelleme az öszinte meggyőződésnek hódol. Azért szíves készséggel irtam meg e művet és bizalommal nyujtom át mindazoknak, kik ebbeli meggyőződésüket öszták és ez emez-harcban velem rokonszenveznek. A mi lehetó csinosan kiállitva jelenik meg f. évi szeptember hóban. Előfizetési ára: 50 kr., mely összeg mielőbb de legkésőbb f. évi augusztus végéig hozzáz Szikszay, vagy a „Zalai Tanügy” szerkesztőségéhez Nagy-Kaniszára küldendők. Gyűjtők 5 példányt ön tiszteletpéldányban részesülnek. Hazaifis üdvözlétek Siszeken, 1886. július hóban. **Hirschler (Szarvasi) Arnold.**

Irodalom.

≡ **Olvasókör.** Szép irodalmi regény-folyóirat. Sikk fűzet. „A narbonnei kastély titka”. Történelmi regény, (folyt.) Boru F. Györgytől. Megjelenik minden hó 8-án és 22-én. Egy fűzet ára 25 kr.

≡ **Uj könyvek.** A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben, újabb megjelentek: Bonyhai Benjamin. Irányadó az iskolában és az életben. Erkölcsei tanulságos könyvecske valláskülönböz nélkül a mindennapi és ismétlő iskolába járó növendékek számára. A négy kiadást ért „Népisikolai jutalom-könyv” című munkája nyomán, a kor igényeire alkalmazva. Ára fűzet 30 kr. Falusi Könyvtár XXXI. fűzet. Növény-betegségek. Irta Dr. Szaniszló Albert. Harmadik kiadás. Fűzet 50 kr. XXXII. fűzet. A phylloxera, a kolordobogár és a vértetű. A gazda legnevezetesebb három rovarellenes. Irta Dr. Szaniszló Albert. Fűzet 50 kr. Olesó Könyvtár. Szerkesztő Gyulai Pál. 205. fűzet. Longfellow W. Henrik. Az arany legenda. Angolból fordította János Gusztáv. Fűzet 40 kr. 206. fűzet. Chateaubriand. René. Franciaóhól fordította Bogdányi Lajos. Fűzet 20 kr. 207. fűzet. Czuczor Gergely hősköltőményei és más. Második kiadás. Fűzet 30 kr. 208. fűzet. Fáy András. A mátrai vadász. Vigjáték három felvonásban. Fűzet 20 kr. 209. fűzet. Augier és Fouscier. A szegény arszelök. Dráma öt felvonásban. Franciaóhól fordította R. Fűzet 30 kr. 210. fűzet. Shakespeare. Sok zaj semmit. Vigjáték öt felvonásban. Angolból ford. Ács Zsigmond. Fűzet 30 kr. 212. fűzet. Bozai Pál irodalmi hagyományai. Kiadta Lévy József. Fűzet 30 kr. 213. Greguss Ágost A balladáról. A Kistalud-társaság által 1864-ben jutalmazott pályamű. Harmadik kiadást és bővített kiadás. Fűzet 40 kr. Történelmi Könyvtár. A magyar népnek és ifjúságának ajánlván. S1. fűzet. Budavára visszavétel. Irta egy szemtanú. Angolból fordította, előszóval és jegyzetekkel ellátta Deák Farkas. Egy czimképpel. Ára fűzet 40 kr.

≡ **Megjelent az „Önügyvéd”** című mű pót-pótfűzetének 3 száma. (Irta Knorr Alsós kiadja íj. Nagel Ottó könyvkereskedésben Budapestben, a nemzeti színház épületében). E fűzetben a szerző folytatja az ipar vonatkozó 1884. évi 17. törvények ismertetését, különösen közli az engedélyhez kötött ipar füzésnek feltételeit, azok egyes nemeit és az engedély megszerzésének módját — ezután áttrá a telep-engedélyt igénylő ipar üzletekre, felsorolja ezeket, közli a telepengedély kiadásának feltételeit, az üzlettelep általános feltételeit és az egészségügy általános feltételeit, ezen iparok gyakorlásához szükséges, vizsgálat tárgyát és módját; ismertet az iparüzleteket és ezek hatását körét az iparüzlet előjáróságát és ennek hatáskörét a beköltött bizottságot és ennek hivatását, a segélynyújtás iránti kötelezettségeket, az iparüzletet és beköltött bizottságok alapszabályait tervezet, közli az iparüzletalkotásának szabályait, — ismertet az ipari kihágásokat és ezek büntetését az iparüzleteket az iparhatóságok megbízottak választásának esetét és módját, végzi az iparüzletalkotásának módját és ezzel áttrá az ipar ügyek körüli eljárás szabályait ismertetésnek. Ezen érdekes tartalma fűzet ára 30 kr.

≡ **Az új közigazgatási törvények.** A „Magyar Igazságügy” jogi szaklapjának legtekintélyesebb kiadásában megjelentek az új közigazgatási törvények, névszerint: Az 1886. évi XXI. a törvényhatóságokról és ezzel egy fűzetben az 1886. évi XXII. a közigazgatási tisztviselők, a segéd és kezelő személyzet elleni fegyelmi eljárásról szóló törvényekről, és egy külön fűzetben az 1886. évi XXII. a községekről szóló törvényekről utbaigazító magyarázatokkal és jegyzetek. Ezen magyarázatok és jegyzetek, melyek a mondot száclap szerkesztőségében készült, különösen azon újításokat és módosításokat tárgyalják, melyeket az idetzett novellák az eddigi törvények eszközeihez és így — azon helyes feltételek indúlván ki, hogy az eddigi törvények a szakközönség előtt ismeretesebb — tetemesen előmozdított a közigazgatásban korsorkort alkotó reformok helyes és könnyű felismerését és értelmezését azon szellemben és irányban, a melyben az a törvényhozás által intentionálva volt. Meg vagyunk győződve, hogy ezen jegyzetek hathatósan elő fogják segíteni a mondot fontosságú törvényekkel való mielőbbi megvalósítást és azoknak a gyakorlatban helyes alkalmazását. A két kiadást fűzetek egyenkint 50 krajczárt Singer és Wolfner könyvkiadóhivataltól (Budapest, Aud-üss-ut 10.) és minden hazai könyvkereskedőtől rendelhetők meg.

≡ **Előfizetési felhívás!** Irodalmi szerény munkásságom nemcsak barátaim, ismerőseim, de egészen ism. rethen honfitársaim is bizdó elismerésűl jutalmazták, és ez előttem igen becses nyilvánulás fokozott erőt kölcsönöz a további munkásságra. Hogy pedig viszonzásul jelét adjam tisztelet-érzetemnek, többek bizdítására sajtó alá aom egyik munkámat a következő czimmel: „Miert és hogyan kell, hogy népszerűbbé téssek hazánkban az iskola-takarékpénztárak intézménye?” Tény, hogy nem ephemer mulatságot, vagy ingerő olvasmányt nyujtok művemben, de én teljes meggyőződésem szerint az alapnevelést ismerem a nemzeti jölet alapjának, karöltve a takarékoság realis eszméjének sikeres keresztül vitelével, emelőkora munkám egész szelleme az öszinte meggyőződésnek hódol. Azért szíves készséggel irtam meg e művet és bizalommal nyujtom át mindazoknak, kik ebbeli meggyőződésüket öszták és ez emez-harcban velem rokonszenveznek. A mi lehetó csinosan kiállitva jelenik meg f. évi szeptember hóban. Előfizetési ára: 50 kr., mely összeg mielőbb de legkésőbb f. évi augusztus végéig hozzáz Szikszay, vagy a „Zalai Tanügy” szerkesztőségéhez Nagy-Kaniszára küldendők. Gyűjtők 5 példányt ön tiszteletpéldányban részesülnek. Hazaifis üdvözlétek Siszeken, 1886. július hóban. **Hirschler (Szarvasi) Arnold.**

minőségű, helyes megnevezéssel ellátott s a valóságos értékek megfelelő árban forgalomba hozott termékekkel láttassanak el. A vállalat megindításához szükséges t5ke üzletretek alakjában fiztetnek be. Az üzletretek egységára 100 frt. Üzletretek mindenki jégyezhet.

A vállalat szervezete tisztán bizományi jellegű. Az egyes termelői sajt- és vajtermékei, ha az előbbieket a vállalatba mint tagok beléptek, eladásra átvétve, azok osztályoztatása után az illető beküldő megfelelő előlegre tarthat igényt. A termékek tényleges eladása után a termelővel véglegesen leszámoltatik, mely alkalommal az előre már megállapított kezelési számlák és egyéb költség levonatik a bevett összegből.

A vállalat nagy horderejű fontossága szembeütő mindenki előtt, ki a hazai sajt- és vajkereskedés mai viszonyait ismeri. Országunkban a sajt- és vajtermékek kereskedésének közvetítésére kifejlesztett külön oly osztály, minő külföldön létezik, mely a termelőnek egész évi termelését átveszi, azt raktáraiban tovább kezeli és a termelőnek megfelelő értékesítést biztosítana, ma nem létezik.

Nevezetesebb czégeink sajtüzletszükségletüket majd kizárólagosan kalföldről, főleg Bécsből fedezik

